

Сергієнко Л. В. Дидактична гра як засіб розвитку професійно творчих навичок студентів / Л. В. Сергієнко // Образне слово Луганщини: матеріали VIII Всеукр. наук.-практ. конф. імені Дмитра Ужченка. – Луганськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2009. – С. 79–81.

У статті акцентовано увагу на дидактичній грі як засобі розвитку професійно творчих навичок студентів педагогічних навчальних закладів I-II рівнів акредитації у процесі професійної підготовки в педагогічному коледжі під час вивчення комунікативно зорієнтованих дисциплін філологічного циклу.

Ключові слова: дидактична гра, диференційований підхід, професійна підготовка, комунікативна компетентність, ігрові методи.

Образне слово, квітень 2009

Л.В. Сергієнко

Дидактична гра як засіб розвитку професійно творчих навичок студентів

Сучасна школа ставить перед учителем нові вимоги, так як він змушений працювати в умовах різних типів шкіл, різних альтернативних програм. Здійснення диференційованого підходу до навчання вимагає, крім володіння традиційними методиками, створення вчителем власних творчих підходів. Останнє заставляє переглянути ставлення до професійної підготовки студентів педагогічних навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

Підготовці вчителя до самостійної педагогічної діяльності, навчання його педагогічній майстерності має сприяти вся постановка навчально-виховного процесу в педагогічному коледжі. Сьогодні проблему формування комунікативної компетентності студентів у педагогічному коледжі не можливо успішно вирішити, обійшовши ігрові форми й методи ведення будь-якого заняття.

Сучасна дидактика, звертаючись до ігрових форм навчання, вбачає в них можливість ефективної організації взаємодії педагога й студентів, продуктивної форми їхнього спілкування з елементами змагання,

безпосередності, інтересу. Отже, гра – це творчість і праця. Захопившись, студенти вчаться орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, поповнюють запас уявлень, понять, розвивають фантазію. Навіть найпасивніші включаються в гру з великим бажанням.

Дидактичні ігри добре вживаються з серйозним навчанням. І в самому терміні „дидактична гра” підкреслюється його педагогічне спрямування, відображається всебічність застосування. Використання дидактичних ігор є важливим методом інтенсифікації навчальної діяльності студентів. У них виробляється автоматизм дії, серйозне ставлення до предмета, реалізуються ідеї співробітництва, змагання, самоврядування, виховання через колектив, прилучення до творчості, виховання відповідальності кожного за навчання та дисципліну. Таким чином, дидактичні ігри – це „гімнастика розуму”, тренування з комунікабельності, що дає студентові унікальну можливість випробувати себе, максимально включитися в тему заняття. Гра – це постійний вибір. Студенти працюють не тільки на досягнення поставлених цілей, а й навчаються самі ставити такі цілі.

Усі ігрові методи, які знаходять місце в практиці викладання різних дисциплін викладачів філологічних дисциплін Лисичанського педагогічного коледжу щодо формування професійної комунікативної компетентності студентів під час вивчення таких комунікативно зорієнтованих дисциплін, як –Сучасна українська літературна мова з практикумом”, –Українська мова за професійним спрямуванням”, „Українська література”, –Основи культури мовлення та техніка виразного читання”, –Методика викладання української мови в початкових класах”, умовно можна поділити на ділові ігри, дидактичні ігри, ігрові вправи.

Викладач української мови Сергієнко Л.В. при вивченні розділів „Лексика. Фразеологія”, граматичних категорій частин мови, розділу „Синтаксис. Пунктуація”, використовує фразеологічне доміно, синтаксичне лото, гру-вікторину „Далі...далі...далі...”, дидактичну гру „Заочна екскурсія” з використання програм розроблених викладачами коледжу,,
Я

сагу пою о родимом Донбасе|| , „ Лисичанськ: витоки Донбасу || , творчого проекту за творчістю В. Сосюри: історик розповідає про історію виникнення Лисичанська, літературознавець – про Лисичанськ літературний, журналіст – про місто-трудівник, місцеві мешканці знайомлять із пам'ятними місцями. Одним із способів зосередження уваги на критеріях вибору слова є вправа —Позмагаймося з письменником|| . Із тексту вилучаються виразні засоби, пропонується знайти і вставити свої, які найповніше відповідали б темі, змісту, колориту висловлювання.

А викладач української літератури Шуліка Л.В. на занятті з теми „Творчість Остапа Вишні|| використовує гру-інсценізацію „Ярмарок|| . На першому етапі проводиться конкурс „Хто більше|| . Його зміст: дати найбільшу кількість правильних відповідей на питання за творчістю Остапа Вишні. Другий етап дозволив перевірити знання текстів художніх творів і називався „Продовжіть рядок|| . Третій етап „Ти – мені, я – тобі". Команди мали можливість задати раніше підготовлені питання з теми. Четвертий етап — конкурс „Упізнай героя твору|| .

Традиційними для цього викладача є уроки-дослідження, присвячені творчості окремих письменників з використанням методу проектів. Вони дозволяють виховувати в студентів патріотизм, почуття власної гідності, любові до рідної мови, народу. Так за творчістю поета-земляка Володимира Сосюри студенти 2 курсу спеціальності „Початкове навчання|| готують власні творчі проекти за технологією малих груп на базі міського музею поета. Кожна з них одержала своє власне завдання. Група теоретиків-біографів, опрацьовуючи автобіографічний роман „Третя рота|| , матеріали музею В.Сосюри, досліджували найважливіші події в житті та творчості поета, особливо ті, що пов'язані з „Лисичим над Дінцем|| . Літературні дослідники аналізували запропоновані поезії, виводили формулу геніальності поета. За результатами досліджень створюють презентації, публікації, готують матеріали до веб-сайту.

Оригінальною нетрадиційною ігровою формою з дитячої літератури за

творчістю Г.-К. Андерсена стало заняття викладача Шкуран О.В. – світський раут. Зокрема, кожна команда готувала оригінальне інтелектуальне питання з використанням „живих картин||”, творче малювання предметів побуту у формі казки, дидактична гра „Так чи ні?||”, завдання якої передбачали перевірку знань творчості письменника. Якщо правильно визначено подію, пропонувалося переглянути відеоматеріал з фільма Е. Рязанова. Студентам дуже сподобалися заняття, бо дали можливість кожному самореалізуватися, стати учасником колективної творчої справи.

На заняттях з української мови за професійним спрямуванням викладачі Шуліка Л.В., Сергієнко Л.В. широко використовують метод ігрової дискусії. Основне призначення цього методу вбачають у виявленні відмінностей у розумінні питання й шляхом товариської суперечки встановлення істини: матеріал, який подається на більш високому рівні або в нетрадиційній формі, дозволяє студентам отримати гарну вихідну базу для самостійного дослідження спірних питань; виникає інтерес до пошуку істини; набуваються вміння й формуються навички для логічного, несуперечливого й аргументованого ведення дискусії, у ході якої необхідно не просто відкинути якусь думку, а доказово, обґрунтовуючи свої факти, розуміння проблеми. Такий підхід зацікавлює студентів, формує в них професійно важливі комунікативні вміння, оскільки навчання відбувається через дії, максимально наближені до реальних умов ділового спілкування. Разом з тим слід урахувати думку про те, що комунікативне спілкування ефективно в системі навчання лише в постійній узаємодії з особистісним спілкуванням.

На занятті використовуються ті ігрові завдання-ролі, які максимально враховують пізнавальний, комунікативний та професійний досвід студентів, можливості їхньої особистості. Емоційний фон гри забезпечує психологічну захищеність та комфортність кожному її учаснику, перевагу позитивних емоцій, ситуацію успіху. Саме такий метод розв’язання проблемно-фахових ситуацій є невід’ємною частиною навчальної діяльності.

Робота малими групами з використанням технологій інтерактивного,

ситуативного та особистісно орієнтованого навчання дозволили впевнитись колегам у доцільності дидактичних ігор як засобу комунікативного навчання та педагогіки співробітництва, що сприяло формуванню у студентів рис майбутніх педагогів, поглибленню інтересу до предмета.

Література

- 1. Жорник О.** Використання дидактичних ігор у навчанні // Рідна школа. – 2000. – №4. – С.63-64
- 2. Крамаренко Т.** Ділові ігри та проблемно-фахові ситуації як засіб набуття досвіду соціальної поведінки і формування професійної компетенції майбутніх юристів // Нові технології навчання. – 2001. – №29. – С. 32-39
- 3. Селевко Г.** Современные образовательные технологии: Учеб. пособие. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
- 4. Солодкий В.** Від ділової гри до ділового керівника // Освіта. Технікуми. Коледжі. – 2003. – №2. – С. 12-13